Lleihau, Cynhyrchu, Gwrthbwyso a Phrynu
Cynllun Gweithredu

CYF	PROSIECT	CAM GWEITHREDU	CYFLAWNIR GAN	AMSERLENNI
	Pennu gwaelodlin garbon yr awdurdod.	Nodi gwerthoedd allyriadau trwy gasglu data ar gyfer allyriadau Cwmpas 1, 2 a 3 fel y rhagnodir gan Lywodraeth Cymru.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/ Canolig
		Nodi prif gyfranwyr carbon i'r gwaelodlin, pob cyfarwyddiaeth i ymgymryd â chyfrifoldeb	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr
	Cyfathrebu/ymwybyddiaeth/ ymgysylltu â staff	Pob cyfarwyddiaeth i ymgymryd â chyfrifoldeb dros ymgorffori datgarboneiddio yn y ffordd y maent yn gweithredu, trwy ymgysylltu/ymwybyddiaeth staff i ddechrau.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr
	Addysgu staff a phreswylwyr am eu cyfrifoldeb i leihau eu hôl troed carbon.	Hyrwyddo dealltwriaeth o fanteision arbed ynni, gan gynnwys arbed costau ac iechyd a chysur gwell, e.e. diweddaru mesuryddion deallus yn y cartref.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr
	Datgarboneiddio i fod wrth wraidd holl Ddogfennau Polisi Strategol y Cyngor.	Datgarboneiddio i gael ei gynnwys fel elfen sylfaenol o'r holl ddogfennau polisi strategol a gaiff eu paratoi gan y Cyngor.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/Canolig
	Lleihau'r defnydd o blastig fel Cyngor.	Ymgyrch hyrwyddo i sicrhau bod staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau i leihau'r defnydd a wneir o blastig.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr
	Meithrin perthnasoedd gyda sefydliadau academaidd a busnesau arloesol yn y maes hwn.	Datblygu enw da’r rhanbarth ym maes ymchwil ac arloesi trwy ymgysylltu gyda sefydliadau Addysg Uwch a chwmnïau o'r radd flaenaf gan gynnwys datblygu datrysiadau digidol a deallus ar gyfer pontio ynni, yn ogystal â cheisio datrysiadau er mwyn diogelu datblygiadau parhaus at y dyfodol.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/Canolig
		Hyrwyddo ymchwil ynghylch technolegau batris a hydrogen.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/Canolig
	Datblygu gweithlu medrus yn y sector hwn.	Datblygu rhaglenni hyfforddiant gyda'n partneriaid addysgol i ddarparu set o sgiliau i sicrhau cyflogaeth yn y sector gwaith sy'n gallu cael dylanwad cadarnhaol ar yr agenda datgarboneiddio.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/Canolig
	Annog cyfleoedd cyflogaeth yn y sector hwn.	Annog cyflogaeth leol ar gyfer prosiectau newydd gan y Cyngor a'r sector preifat.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/Canolig

		Cynorthwyo 'pontio cyfiawn' i weithwyr trwy gynorthwyo'r rhai mewn diwydiannau carbon uchel 'traddodiadol' i ailhyfforddi	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/Canolig
	Hyfforddiant dylunio Carbon Isel	Buddsoddi mewn hyfforddiant ac enillion gwybodaeth ar gyfer ein staff, o beirianwyr i benseiri a chaffael i ddefnydd deunydd naturiol a charbon isel wrth ddylunio ac adeiladu adeiladau newydd ac wrth adnewyddu adeiladau presennol.	Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr/Canolig

LLEIHAU

CYF	PROSIECT	CAM GWEITHREDU	CYFLAWNIR GAN	AMSERLENNI
	ADEILADAU ANNOMESTIG PRESENNOL			
R1	Ystyried dylunio adeiladau presennol i safonau carbon niwtral net a charbon niwtral ar gyfer gweithgareddau gweithredol.	Gweithredu'r holl gyfleoedd sydd ar gael er mwyn lleihau carbon o fewn portffolio y stoc adeiladau presennol. Gwasanaethau Eiddo i arwain ond pob Cyfarwyddiaeth i archwilio ei chofrestr asedau eiddo ei hunan er mwyn nodi cyfleoedd.	Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig/Hir
R2	Trawsnewid yr holl oleuadau i rai ffurf LED.	Ehangu rhaglen bresennol y gwaith i uwchraddio goleuadau er mwyn cynnwys yr holl eiddo y mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili (CBSC) yn berchen arnynt.	Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig
R3	Ystyried gwella lefelau inswleiddio adeilad yr adeiladau presennol.	Nodi adeiladau y byddai modd cynyddu eu lefelau inswleiddio.	Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig/Hir
R4	Ystyried gwella gweithgarwch arbed ynni trwy gyfrwng technolegau eraill e.e. pympiau gwres, unedau gwres a phŵer cyfunedig ar adeiladau presennol.	Nodi cyfleoedd ar gyfer technoleg sy'n gallu arbed mwy o ynni.	Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig/Hir
R5	Ystyried ffurfiau gwresogi amgen i foeleri nwy mewn cyfleoedd adeiladu newydd, gwaith adnewyddu mawr a phan fo boeleri presennol yn methu.	Adolygu cyfle i ddisodli boeleri nwy pan fo hynny'n briodol, er mwyn symud i ffwrdd o'r cyflenwad nwy.	Dull corfforaethol/ Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig/Hir
R6	Darparu hyfforddiant arbed ynni i staff adeiladu allweddol.	Darparu hyfforddiant am systemau rheoli ynni Adeiladau a thechnegau gofal tŷ da.	Gwasanaethau Eiddo	Byr
R7	Datblygu cynllun arbed dŵr.	Ystyried y cyfleoedd i ddefnyddio llai o ddŵr trwy leihau llif, galw a dylunio.	Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig/Hir
R8	Parhau i resymoli ein portffolio eiddo annomestig.	Ar ôl COVID-19, archwilio cyfleoedd i leihau ein gofynion o ran swyddfeydd, a fydd yn lleihau allyriadau carbon gan nwy a thrydan a gweithgareddau eraill.	Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig
	STOC TAI BRESENNOL			
R9	Gwneud gwelliannau i'r ffabrig er mwyn defnyddio llai o ynni ac arbed costau, gan ystyried dull ôl-osod tŷ cyfan pan fo modd mewn stoc tai Cyngor y mae CBSC yn berchen arnynt.	Gwella effeithlonrwydd ynni eiddo domestig y mae'r Cyngor yn berchen arnynt trwy gwblhau'r rhaglen disodli boeleri er mwyn cyflwyno boeleri cyddwyso sy'n arbed ynni yn ein holl stoc.	Tai	Byr/Canolig

R10		Gwella effeithlonrwydd ynni eiddo domestig y mae'r Cyngor yn berchen arnynt trwy gwblhau'r rhaglen inswleiddio waliau allanol ar eiddo nad yw eu hadeiladwaith yn draddodiadol.	Tai	Byr
R11		Gwella effeithlonrwydd ynni eiddo domestig y mae'r Cyngor yn berchen arnynt trwy weithrediad parhaus y rhaglen inswleiddio waliau allanol/mewnol ar anheddau o adeiladwaith traddodiadol.	Tai	Byr/Canolig
R12		Gwella effeithlonrwydd ynni eiddo domestig y mae'r Cyngor yn berchen arnynt trwy'r rhaglen disodli ffenestri UPVc a fydd yn cyflwyno ffenestri sy'n arbed ynni o ansawdd uchel.	Tai	Byr/Canolig
R13		Arolygu'r holl gartrefi y mae CBSC yn berchen arnynt er mwyn darganfod eu sgôr ynni ac er mwyn nodi'r stoc sy'n lleiaf effeithlon o ran eu defnydd o ynni. Nodi Cyllideb Ynni a fydd yn gweithredu fel arian cyfatebol a chefnogaeth i gynlluniau effeithlonrwydd ynni cenedlaethol a rhaglenni i dargedu'r eiddo hyn.	Tai	Byr
R14	Cyflwyno prosiectau peilot er mwyn ymchwilio i systemau gwresogi hybrid ar stoc bresennol.	Cwblhau peilot ffynhonnell nwy ac aer hybrid ar 20 fflat yng Nghaeau Martin, Trecelyn.	Tai	Byr
	DATBLYGIAD NEWYDD – TAI			
R15	Hyrwyddo ac annog dulliau adeiladu sy'n ystyriol o garbon a gostyngiad o ran yr ynni a ddefnyddir yn yr holl ddatblygiadau tai newydd.	Darparu fframwaith polisi o fewn yr 2il Gynllun Datblygu Lleol (CDLl) Newydd sy'n tybio o blaid adeiladu o'r fath pan fo hyn wedi'i leoli mewn man priodol.	Cynllunio ac Adfywio	Canolig
R16	Lleihau cyfanswm yr ynni a ddefnyddir mewn eiddo newydd "Cartrefi Caerffili".	Cyflwyno manylebau ar gyfer adeiladau newydd sy'n ceisio lleihau cyfanswm y gwres a gollir gymaint ag y bo modd, cyflwyno systemau gwresogi mewnol effeithlon a lleihau lefelau carbon yn gyffredinol.	Cartrefi Caerffili	Byr/Canolig/ Hir
R17		Ymchwilio i ddefnyddio technoleg batris newydd er mwyn storio ynni mewn eiddo domestig.	Cartrefi Caerffili	Byr/Canolig
R18	Cyflwyno dulliau adeiladu sy'n ystyriol o garbon yn rhaglen adeiladu newydd "Cartrefi Caerffili".	Sicrhau trefniant partneriaeth gyda chwmni lleol adeiladu fframiau dur modiwlar oddi ar y safle i adeiladu cartrefi newydd ym Mwrdeistref Sirol Caerffili.	Cartrefi Caerffili	Byr/Canolig

R19		Ymchwilio a datblygu dulliau adeiladu modiwlar eraill oddi ar y safle (e.e. fframiau Pren) i'w defnyddio yn rhaglen adeiladu newydd Cartrefi Caerffili. Cysylltu cartrefi pren yn ôl i gyflenwyr Cymreig gan ddarparu cyflogaeth, byrhau cadwyni cyflenwi a lleihau carbon ar hyd y prosiect Cartrefi o Bren Lleol.	Cartrefi Caerffili	Byr/Canolig
R20		Mabwysiadu dull ffabrig yn gyntaf tuag at ddatblygiadau newydd Cartrefi Caerffili er mwyn sicrhau sgôr Band B EPC ar yr holl eiddo newydd a adeiladir. Canolbwyntio ar ffenestri ac inswleiddio sy'n arbed ynni er mwyn sicrhau bod eiddo yn aerglos.	Cartrefi Caerffili	Byr/Canolig
R21		Symud i ffwrdd o systemau gwresogi traddodiadol sy'n defnyddio tanwydd ffosil mewn cartrefi newydd Cartrefi Caerffili.	Cartrefi Caerffili	Byr/Canolig
R22		Cyflwyno deunyddiau ecogyfeillgar yn unol â manyleb eiddo newydd.	Cartrefi Caerffili	Byr/Canolig
R23	Sicrhau bod rhaglenni a arweinir gan y Cyngor yn cynhyrchu tai sy'n defnyddio ynni mewn ffordd effeithlon (sgôr EPC A/B).	Cyflwyno amodau penodol i Raglen hunan-adeiladu y Siop Plotiau er mwyn sicrhau y darparir tai newydd sy'n arbed ynni ar y safleoedd tir a nodwyd, y mae'r Cyngor yn berchen arnynt.	Cynllunio ac Adfywio/Tai	Byr/Canolig
R24	Gweithio gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a'u cynorthwyo i ddarparu tai ecogyfeillgar yn y Fwrdeistref Sirol.	Ymrwymo i Femorandwm Dealltwriaeth gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn y parth i gydweithio a rhannu gwybodaeth ac adnoddau er mwyn gweithio tuag at ddarparu rhaglen o dai sy'n arbed ynni.	Tai	Byr/Canolig
R25		Cynorthwyo Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig i sicrhau'r Grant Tai Cymdeithasol a'r Grant Tai Arloesol angenrheidiol er mwyn symud cynlluniau ecogyfeillgar yn eu blaen.	Tai	Byr/Canolig
R26		Defnyddio gwerth cyfalaf tir y mae CBSC yn berchen arno er mwyn gwrthbwyso costau gormodol datblygu cynlluniau carbon isel/sero carbon net/ecogyfeillgar.	Tai/Gwasanaethau Eiddo	Byr/Canolig
R27	Cydweithio gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn y parth i Gyflwyno technegau adeiladu oddi ar y	Sicrhau piblinell gadarn o waith datblygu er mwyn sicrhau bod ffatri fodiwlar leol yn fasnachol hyfyw.	Tai	Canolig

	safle mwy modiwlar er mwyn lleihau cyfanswm y carbon a ddefnyddir yn ystod y broses adeiladu.			
R28	Datblygu Cartrefi Deallus.	Cyflwyno'r seilwaith deallus angenrheidiol mewn anheddau er mwyn eu diogelu at y dyfodol, fel y gallant fanteisio i'r eithaf ar dechnolegau SMART sy'n dod i'r amlwg.	Tai	Byr/Canolig
	DATBLYGIAD NEWYDD – ANNOMESTIG			
R29	Diweddaru Rheoliadau Adeiladu Rhan L.	Lobïo i adolygu deddfwriaeth Rheoli Adeiladu canolog fel ei bod yn cyflwyno trefniadau rheoli llymach ar gyfer adeiladau newydd a thrawsnewidiadau er mwyn sicrhau mesurau gwell i arbed ynni mewn adeiladau preswyl a masnachol.	Cynllunio ac Adfywio	Byr/Canolig
R30	Hyrwyddo ac annog dulliau adeiladu sy'n ystyriol o garbon a gostyngiad yn yr ynni a ddefnyddir ym mhob datblygiad newydd.	Darparu fframwaith polisi o fewn yr 2il CDLl Newydd sy'n tybio o blaid gweithgarwch adeiladu o'r fath pan gânt eu lleoli mewn mannau priodol.	Cynllunio ac Adfywio	Canolig
	TEITHIO A THRAFNIDIAETH			
R31	Gostwng nifer y cerbydau a chyfanswm y milltiroedd y bydd ein fflyd yn gyrru	Cynnal adolygiad o gerbydau fflyd ar draws yr awdurdod cyfan. Gosod targedau ac amserlenni ar gyfer gostyngiadau	Tîm Polisi / Rheolwyr Fflyd	Byr/Canolig
R32	Lleihau milltiroedd gwaith y 'fflyd lwyd' a gyflawnir gan staff.	Adolygu hawliadau milltiroedd y Fflyd Lwyd. Datblygu a gweithredu hierarchaeth teithio, polisïau a chamau gweithredu cadarn er mwyn lleihau allyriadau.	Tîm Trawsnewid Cyfrifoldeb Corfforaethol	Byr
R33	Lleihau'r defnydd a wneir o gerbydau petrol a diesel trwy weithredu'r Strategaeth Cerbydau Trydan.	Gweithredu'r strategaeth Cerbydau Trydan, gan gynnwys cyflwyno cerbydau trydan a seilwaith gwefru ar draws yr awdurdod	Polisi	Byr/Canolig
R34	Lleihau teithio i'r gwaith (milltiroedd cymudo)	Adolygu patrymau cymudo, paratoi argymhellion gan gynnwys cyflwyno gweithio hyblyg, gan fanteisio ar batrymau ymddygiadol sy'n newid o ganlyniad i argyfwng COVID-19	Polisi	Canolig
R35	Hyrwyddo newid mewn dulliau teithio i ddulliau teithio mwy cynaliadwy.	Bydd 2il CDLl Newydd a Chynllun Trafnidiaeth Leol yn nodi polisïau er mwyn sicrhau bod trafnidiaeth gyhoeddus yn fwy deniadol a hygyrch.	Trafnidiaeth/ Cynllunio ac Adfywio	Canolig

R36		Cyflwyno rhwydwaith o lwybrau teithio llesol ar draws y Fwrdeistref Sirol, a fydd yn annog staff CBSC a phreswylwyr i gerdded a beicio mwy.	Trafnidiaeth	Byr/Canolig
R37		Gwella cyfleusterau croesi a gwella llwybrau cerdded a beicio	Trafnidiaeth	Byr/Canolig
R38		Treialu gweithrediad parthau beicio ac i gerddwyr mewn ysgolion	Trafnidiaeth	Byr
R39		Parhau gyda'r rhaglen addysgol mewn ysgolion, sef diogelwch ar y ffordd ac ar feic, er mwyn annog cerdded a beicio.	Trafnidiaeth	Byr
R40		Hyrwyddo bysiau cerdded i'r ysgol.	Trafnidiaeth/ Addysg	Byr
R41		Cyflwyno lleoedd parcio a theithio ychwanegol mewn lleoliadau allweddol ar lwybrau rheilffyrdd er mwyn annog pobl i ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus.	Trafnidiaeth	Canolig/Hir
R42		Lobïo Llywodraeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru am nodau Metro y Cymoedd ychwanegol i wella cysylltedd a hygyrchedd.	Trafnidiaeth/ Cynllunio ac Adfywio	Canolig
R43	Cyflwyno cerbydau trafnidiaeth gyhoeddus trydanol i rwydwaith trafnidiaeth yr awdurdod lleol.	Gweithio gyda Stagecoach i gyflwyno fflyd o fysiau gwasanaeth trydan i Gaerffili.	Trafnidiaeth	Byr
R44	Datblygu cyfnewidfa drafnidiaeth newydd sy'n ystyriol o gerbydau trydan yng nghanol tref Caerffili.	Gweithio gyda thrafnidiaeth Cymru a Llywodraeth Cymru i wireddu'r amcan hwn yng nghynllun creu lleoedd Caerffili.	Dull Corfforaethol	Canolig/Hir
	SEILWAITH			
R45	Sicrhau bod goleuadau stryd yn rhai sy'n defnyddio ynni mewn ffordd fwy effeithlon.	Cwblhau rhaglen i ddisodli goleuadau stryd gyda llusernau LED erbyn mis Rhagfyr 2020.	Peirianneg	Byr
R46		Parhau gyda'r rhaglen goleuadau goleuo rhannol yn y Fwrdeistref Sirol.	Peirianneg	Byr/Canolig
R47	Manteisio i'r eithaf ar ddeunyddiau wedi'u hailgylchu ar brosiectau a rhaglenni a ariannir gan y Cyngor.	Archwilio'r rhaglen arwynebu er mwyn cyflwyno lefelau uwch o agregau wedi'u hailgylchu (hyd at 50%) i haenau arwyneb.	Peirianneg	Byr/Canolig
R48		Defnyddio deunyddiau naturiol pan fo hynny'n addas a chynhyrchion wedi'u hailgylchu pan fo modd megis bolardiau, biniau, meinciau a chyrbau ar brosiectau gwasanaethau stryd.	Peirianneg	Byr/Canolig

	RHEOLI GWASTRAFF			
R49	Ymchwilio i gyfleoedd i leihau gwastraff yn yr awdurdod lleol.	Bydd anfon llai o wastraff i safleoedd tirlenwi yn arwain at lai o allyriadau nwy tŷ gwydr.	Dull Corfforaethol/ Cyfathrebu	Byr
R50	Dadansoddiad Gwastraff Cylch Bywyd	Dylunio gwastraff allan o weithgarwch prynu, gan roi blaenoriaeth i brynu nwyddau sy'n para'n hirach, y gellir eu hailwampio neu y gellir eu trwsio, hyd yn oed os ydynt yn ddrytach.	Rheoli Gwastraff	Byr/Canolig
R51	Adolygu Deunydd Pacio	Adolygu'r ffordd y bydd nwyddau bwytadwy a bwyd/diod ar gael. Rhoi blaenoriaeth i ddewisiadau y gellir eu hail-ddefnyddio a'u hail-lenwi, a dileu cynhwysyddion untro yn raddol (hyd yn oed os oes modd eu hailgylchu).	Rheoli Gwastraff	Byr/Canolig
R52	Trwsio yn Gyntaf, Ailgylchu yn Olaf	Cefnogi, annog a buddsoddi mewn tîm trwsio a gofal i ymestyn cylch oed dodrefn swyddfa ac ati.	Rheoli Gwastraff	Byr/Canolig
	AMRYWIOL			
R53	Manteisio i'r eithaf ar y defnydd a wneir o systemau TG deallus er mwyn lleihau ein hallyriadau carbon	Cyflwyno arferion gwaith swyddfa ddi-bapur ar draws ar y Cyngor.	Dull corfforaethol	Byr/Canolig
R54		Sicrhau mai galwadau cynhadledd yw'r norm trwy gyfrwng cyfleusterau TG priodol i bawb.	Dull corfforaethol/ TG	Byr/Canolig
R55	Annog Cynghorau Cymuned i ddefnyddio'u cyllid Ardoll Seilwaith Cymunedol i roi sylw i ddatgarboneiddio yn lleol.	Amlygu cyfleoedd a darparu cymorth i Gynghorau Tref/Cymuned er mwyn annog camau i ariannu cynlluniau ynni carbon isel ac adnewyddadwy.	Cynllunio ac Adfywio	Byr

CYNHYRCHU

CYF	PROSIECT	CAM GWEITHREDU	CYFLAWNIR GAN	AMSERLENNI
	CYNHYRCHU YNNI GWYRDD			
P1	Nodi'r potensial ar gyfer cynhyrchu pŵer Solar ar stoc adeiladau annomestig.	Adolygu'r holl le ar doeon a blaenoriaethu ar gyfer gwaith gosod PV. (Ceisio manteisio i'r eithaf ar y lle ar doeon er mwyn cynhyrchu ynni adnewyddadwy).	Gwasanaethau Eiddo	Byr
P2	Adolygu eiddo lle y ceir potensial Thermol Solar.	Adolygu'r lle ar doeon ar gyfer paneli thermol solar, gan flaenoriaethu canolfannau hamdden.	Gwasanaethau Eiddo	Byr

P3	Manteisio i'r eithaf ar gynhyrchu ynni gwyrdd ar eiddo domestig newydd Cartrefi Caerffili.	Ymchwilio i a phan fo modd, cyflwyno ynni a gwres ffotofoltäig, ffynhonnell daear a ffynhonnell aer i stoc tai newydd.	Tai	Canolig
P4	Ymchwilio i gyfleoedd i droi cartrefi presennol y mae CBSC yn berchen arnynt yn “orsafoedd pŵer bychain”.	Ymchwilio, a lle bo’n bosibl, ôl-osod cyfarpar ffotofoltäig, ffynhonnell daear a ffynhonnell aer a gwres ar stoc bresennol. Gweithio gyda Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru i bennu cyfleoedd.	Tai	Canolig/Hir
P5	Adolygu tir y mae'r Cyngor yn berchen arno er mwyn nodi cyfleoedd am ffermydd solar a thyrbinau gwynt.	Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru i baratoi adroddiadau asesu hyfywedd ar gyfer tir a adolygwyd, y mae'r Cyngor yn berchen arno.	Polisi / Gwasanaethau Eiddo/Cynllunio ac Adfywio / Trawsnewid / Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru	Byr
P6	Cynhyrchu ynni gwyrdd at ddefnydd CBSC ar dir y mae'r Cyngor yn berchen arno.	Datblygu tir y mae'r Cyngor yn berchen arno ar gyfer ffermydd solar a thyrbinau gwynt, gan nodi a gweithredu prosiectau blaenoriaeth o adroddiadau asesu hyfywedd Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru.	Dull corfforaethol	Canolig
P7		Cymryd budd masnachol mewn datblygiadau ffermydd solar yn y sector preifat o fewn a thu allan i'r Fwrdeistref Sirol lle y mae'r cyfle yn codi.	Dull corfforaethol	Byr
P8	Cynhyrchu ynni gwynt gwyrdd ar y tir.	Cymryd budd masnachol mewn datblygiadau gwynt ar y tir yn y sector preifat o fewn a thu allan i'r Fwrdeistref Sirol, lle y mae'r cyfle yn codi.	Dull corfforaethol	Byr
P9	Manteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd i gysylltu trydan a gynhyrchir yn lleol gyda swyddfeydd y Cyngor.	Campws Tredomen – Gweithredu cynigion i bartneru gyda safle treulio anaerobig lleol i gludo ynni i brif gampws y Cyngor.	Gwasanaethau Eiddo	Byr
P10	Ystyried cyfleoedd i fuddsoddi mewn gweithgarwch cynhyrchu ynni adnewyddadwy ar raddfa fawr y tu allan i'r Fwrdeistref Sirol.	Archwilio cyfleoedd i fuddsoddi mewn cyfleoedd ynni adnewyddadwy ar raddfa fawr, gan gynnwys cyfleoedd ar y môr.	Dull corfforaethol	Byr/Canolig/Hir
P11		Asesu safleoedd ymgeisiol ar gyfer yr 2il CDLl Newydd er mwyn pennu cyfleoedd cynhyrchu ynni adnewyddadwy.	Cynllunio ac Adfywio	Byr/Canolig
P12	Cynnal Asesiad Ynni Adnewyddadwy o'r Fwrdeistref Sirol fel rhan o'r 2il CDLl Newydd.	Bydd yr Ymddiriedolaeth Garbon yn cynnal Asesiad Ynni Adnewyddadwy mewn partneriaeth â CBSC – bydd hwn yn darparu gwaelodlin am y galw presennol am ynni a'r galw am ynni yn y dyfodol, gan gyfrannu at bolisïau ynni gofodol i'w cynnwys yn yr 2il	Cynllunio ac Adfywio	Byr/Canolig

		CDLl Newydd, nodi targedau ynni adnewyddadwy ar gyfer y Fwrdeistref Sirol a nodi unrhyw gamau y gallent gynorthwyo i ddarparu cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni carbon isel ac adnewyddadwy.		
P13		Mapio potensial ynni adnewyddadwy yn erbyn datblygiad arfaethedig, yn arbennig ar safleoedd strategol yn yr 2il CDLl Newydd	Cynllunio ac Adfywio	Byr/Canolig
P14		Sefydlu prosiectau ynni adnewyddadwy ar y cyd ag awdurdodau cyfagos.	Cynllunio ac Adfywio	Canolig/Hir
P15	Manteisio i'r eithaf ar botensial cynhyrchu trydan o safleoedd tirlenwi.	Manteisio i'r eithaf ar weithgarwch cynhyrchu trydan yn Nhrehir ac ymchwilio a fyddai safleoedd tirlenwi eraill yn gallu cynhyrchu trydan.	Polisi	Canolig
P16	Ymchwilio i gyfleoedd cynhyrchu hydro-trydan.	Gweithio gyda Cyfoeth Naturiol Cymru a Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru er mwyn pennu safleoedd posibl er mwyn cynnal astudiaethau dichonolrwydd.	Dull corfforaethol	Canolig
P17	Cefnogi'r cam o adbweru asedau ynni adnewyddadwy sy'n bodoli eisoes.	Mabwysiadu polisi cynllunio cefnogol yn yr 2il CDLl Newydd sy'n ymwneud ag adbweru asedau sy'n bodoli eisoes ar ddiwedd eu cyfnod caniatâd cynllunio cyfredol.	Cynllunio ac Adfywio	Byr/Canolig
	AMRYWIOL			
P18	Ymchwilio i gyfleoedd i gynhyrchu gwres o ddŵr ffynhonnell daear.	Pwll Glo Navigation – cefnogi cynllun peilot gwresogi gyda dŵr daear Prifysgol De Cymru.	Cynllunio ac Adfywio	Canolig
P19	Gweithio gyda Chyngor Cymuned Argoed i ddatblygu parc eco ynni gwyrdd ym Mhwll Glo Markham .	CBSC i hwyluso'r grŵp prosiect a chynorthwyo wrth ymchwilio i gyfleoedd ar gyfer y safle.	Cynllunio ac Adfywio	Byr/Canolig
P20	Cefnogi systemau ynni a ddatblygir er budd y gymuned.	Cynorthwyo prosiectau ynni carbon isel ac adnewyddadwy priodol a ddatblygir gan y gymuned neu sydd er budd y gymuned sy'n eu cynnal.	Cynllunio ac Adfywio	Byr/Canolig

GWRTHBWYSO

CYF	PROSIECT	GWEITHREDU	CYFLAWNIR GAN	AMSERLENNI
	SEILWAITH GWYRDD			

O1	Mabwysiadu Strategaeth Seilwaith Gwyrdd.	Gweithio mewn partneriaeth gydag asiantaethau perthnasol i ddatblygu Strategaeth Seilwaith Gwyrdd gynhwysfawr ar draws y Fwrdeistref Sirol.	Parciau/ Cefn Gwlad/ Cynllunio	Byr/Canolig
O2		Pwyslais ar gynnal, gwella a datblygu seilwaith gwyrdd sy'n bodoli eisoes, yn ogystal â seilwaith newydd	Parciau/ Cefn Gwlad/ Cynllunio	Byr/Canolig
	GWAREDU TANWYDD FFOSIL			
O3	Archwilio cyfleoedd i ddatgarboneiddio buddsoddiadau'r awdurdod.	Pennu pa gwmnïau a sefydliadau y mae'r awdurdod yn buddsoddi gyda nhw.	Dull corfforaethol	Byr
O4		Datblygu polisïau i leihau buddsoddiad gyda busnesau allyriadau uchel ac sy'n seiliedig ar danwydd ffosil.	Dull corfforaethol	Byr
	DAL A STORIO CARBON			
O5	Annog coedwigo yn y Fwrdeistref Sirol.	Adolygu daliad tir ar draws yr awdurdod i nodi cyfleoedd i blannu coed.	Eiddo / Cefn gwlad/ Parciau	Canolig
O6		Datblygu a gweithredu rhaglen plannu coed. Mae cyfleoedd yn bodoli i ddatblygu cynlluniau plannu coed ar dir yn y parciau gwledig cydnabyddedig sy'n cael eu rhedeg gan y Cyngor ac y mae'r Cyngor yn berchen arnynt.	Cefn gwlad/ Parciau	Byr
O7		Nodi tir yn yr 2il CDLl Newydd ar gyfer "Coedwig Caerffili".	Cefn gwlad/ Cynllunio	Canolig/Hir
O8		Gweithio gyda phartneriaid a thirfeddianwyr i hyrwyddo a chefnogi cynlluniau plannu coed.		Canolig
O9	Gweithio gyda Thrafnidiaeth Cymru i nodi safleoedd er mwyn plannu coed newydd.	Nodi tir trwy Adolygiad Asedau Tai Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru a fydd yn helpu i ddisodli coed a gollwyd ar gynlluniau Metro y Cymoedd.	Dull corfforaethol	Byr
O10		Cydweithio gyda Cyfoeth Naturiol Cymru i hyrwyddo gweithgarwch plannu coed ar dir y mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn berchen arno – er enghraifft yng Nghoedwig Cwmcarn.	Cynllunio ac Adfywio/ Cefn gwlad	Byr/Canolig/ Hir
O11		Datblygu prosiectau coetir cymunedol bychain er mwyn ychwanegu at y coetiroedd newid hinsawdd sy'n bodoli eisoes, a blannwyd gan y Cyngor mewn partneriaeth gyda grwpiau lleol.	Cefn gwlad/Polisi	Canolig/Hir
O12		Cynorthwyo grwpiau a rheolwyr coetiroedd cymunedol presennol i ehangu a datblygu egwyddorion da rheolaeth coetiroedd sy'n cynnwys cynhyrchion pren a gynhyrchir mewn ffordd gynaliadwy		
O13		Cyflwyno trefniadau noddi coed – cynllun prynu "Coeden i Mi" i breswylwyr a busnesau y Fwrdeistref Sirol.	Cyfathrebu	Canolig

O14	Hyrwyddo cynefinoedd gwlyptiroedd yn y Fwrdeistref Sirol.	Nodi tir addas y mae CBSC yn berchen arno er mwyn peilota ailgyflwyno gwlyptir a gweithio gyda thirfeddianwyr i gyflwyno rhagor o dirluniau gwlyptir.	Cefn gwlad	Canolig
O15	Hyrwyddo tirlunio mewn datblygiadau newydd.	Cefnogi datblygiad newydd priodol gyda gwaith tirlunio sy'n canolbwyntio'n sylweddol ar garbon fel rhan annatod o'r dyluniad a'r cynllun.	Cynllunio	Byr/Canolig
O16	Hyrwyddo plannu naturiol mewn ceisiadau draenio cynaliadwy’r Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy.	Cynnwys seilwaith draenio gwyrdd ar gynlluniau newydd trwy broses ymgeisio’r Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy.	Draenio / Cynllunio	Byr
O17	Defnyddio tir y mae CBSC yn berchen arno i dyfu cnydau sy'n amsugno carbon deuocsid.	Ymchwilio i'r cyfle i blannu cnydau ar asedau tir y mae CBSC yn berchen arnynt, sy'n helpu i leihau carbon yn yr atmosffer.	Gwasanaethau Eiddo/Cefn gwlad	Canolig
O18	Lleihau dwyster gwaith cynnal a chadw a thorri porfa mewn parciau ac wrth ymyl ffyrdd.	Lleihau amlder trefniadau torri porfa a gynlluniwyd, er mwyn annog cynefinoedd naturiol i dyfu.	Parciau/Priffyrdd	Byr
O19	Hyrwyddo rhagor o fannau gwyrdd mewn amgylcheddau trefol.	Cyflwyno parciau poced a seilwaith gwyrdd mewn canol trefi. Un enghraifft fyddai gweithredu cynllun creu lleoedd Caerffili.	Parciau/Cefn gwlad/ Cynllunio ac Adfywio	Canolig
O20	Gwella, cynnal, datblygu a chefnogi glaswelltir ucheldirol fel storfeydd carbon naturiol	Mae tirluniau ucheldirol yn storfeydd pwysig carbon pridd ar draws Cymru ac yma yng Nghaerffili. Maent yn cynnal bywyd gwyllt, incwm amaethyddol ac maent yn rhannau cyfoethog o'n treftadaeth. Gweithio gyda chymdeithasau tir comin lleol, partneriaid amaethyddol a thirfeddianwyr er mwyn rheoli'r adnodd hwn mewn ffordd gadarnhaol i fanteisio i'r eithaf ar weithgarwch storio carbon		
O21	Cefnogi Amaethyddiaeth sy'n glyfar o ran yr Hinsawdd	Cydweithio gyda sefydliadau ymchwil a thirfeddianwyr / ffermwyr lleol i gefnogi a meithrin trosglwyddo gwybodaeth ym maes cynhyrchu amaethyddol, lleihau allyriadau nwy tŷ gwydr a chreu cydnerthedd hinsawdd.		
O22		Gweithio gyda thirfeddianwyr i archwilio taliadau carbon er mwyn creu coetiroedd hygyrch a chynhyrchiol fel storfeydd carbon ac adnodd cynhyrchiol ar gyfer adeiladu a dibenion eraill.		
O23	Coed Stryd	Pan fo hynny'n ymarferol, datblygu gweithgarwch plannu a rheoli coed ar strydoedd er mwyn darparu cysgod, lleihau dŵr ffo a dal a storio carbon.		

O24	Peilot Dad-ddofi Tir	Gweithio gyda thirfeddianwyr a thir yr awdurdod lleol i leihau rheolaeth weithredol a dychwelyd i brosesau naturiol er mwyn storio carbon a gwella bioamrywiaeth. Cymryd gwaelodlinau carbon ac ecolegol cyn ac yn ystod y broses er mwyn arfarnu canlyniadau.		

PRYNU

CYF	PROSIECT	CAM GWEITHREDU	CYFLAWNIR GAN	AMSERLENNI
	CAFFAEL			
B1	Cynorthwyo wrth fesur gwaelodlin garbon yr awdurdod.	Mapio'r categorïau caffael yn Spike Cavell (system TG ganolog sy'n casglu data am wariant y sector cyhoeddus) yn erbyn y ffactorau allyriadau carbon a gynigiwyd gan Lywodraeth Cymru, ac adrodd i Lywodraeth Cymru.	Caffael	Byr/Canolig
B2	Datblygu pecyn cymorth buddion carbon	Cyflwyno cymal gwyrdd i gontractwyr sy'n gweithredu ar ran y Cyngor neu sy'n cynnig gwasanaeth i'r Cyngor.	Gwasanaethau Eiddo/ Caffael	Byr
B3	Prynu 'yn lleol' pan fo modd.	Defnyddio cyflenwyr lleol i leihau'r ôl troed carbon. Caffael nwyddau gan gwmnïau cydweithredol neu gynhyrchwyr lleol pan fo modd		Byr
B4	Blaenoriaethu'r cam o brynu cynhyrchion carbon niwtral/carbon is.	Nodi ble y mae cyfleoedd o'r fath yn bodoli ac ystyried newid.		Byr
B5	Monitro a rheoli pryniannau sy'n debygol o gael effaith sylweddol ar ddefnydd ynni.	Adolygu'r cam o brynu offer mawr e.e. Boeler neu sgriniau cyfrifiadur y prynir sawl un ohonynt ar y tro, er mwyn arbed ynni.	Caffael/ Gwasanaethau Eiddo	Hir
B6	Cyflwyno deunyddiau wedi'u hailgylchu pan fo modd.	Cyflwyno deunyddiau wedi'u hailgylchu er mwyn lleihau cynhyrchiant cynhyrchion newydd o adnoddau nad ydynt yn rhai adnewyddadwy.	Dull corfforaethol	Byr
B7	Sicrhau mecanwaith effeithiol ac effeithlon wrth fesur, cofnodi a monitro gwerth cymdeithasol a buddion cymunedol gan ddefnyddio Themâu, Canlyniadau, Mesurau (TOMs) trwy Fframwaith Mesur Gwerth Cymdeithasol.	Cyflwyno mesurau arloesol i hyrwyddo sgiliau lleol a chyflogaeth yn cael eu cynnwys mewn contract – gallai'r rhain fod e.e. wedi cael eu cyd-ddylunio gyda rhanddeiliaid neu gymunedau, neu'n ceisio sicrhau buddion wrth leihau ôl troed carbon mentrau gymaint ag y bo modd, ac ati.	Caffael	Byr/Canolig
B8		Cyflwyno mesurau arloesol er mwyn galluogi i gymunedau iachach, mwy diogel a mwy cydnerth gael eu darparu ar gontractau – gallai'r rhain fod e.e. yn cael eu cyd-ddylunio gyda rhanddeiliaid neu	Caffael	Byr/Canolig

		gymunedau, neu'n ceisio sicrhau buddion wrth leihau ôl troed carbon mentrau gymaint ag y bo modd, ac ati		
B9		Creu mwy o gyfleodd i fentrau micro, bach a chanolig lleol i ymateb i dendrau er mwyn gwneud gwaith datgarboneiddio ar gontractau	Caffael	Byr/Canolig
B10		Cyflwyno mesurau arloesol er mwyn hyrwyddo a chynorthwyo busnes cyfrifol i gael ei gynnwys mewn contract – gallai'r rhain fod e.e. yn cael eu cyd-ddylunio gyda rhanddeiliaid neu gymunedau, neu'n ceisio sicrhau buddion wrth leihau ôl troed carbon mentrau gymaint ag y bo modd, ac ati.	Caffael	Byr/Canolig
B11		Darparu cyngor busnes arbenigol er mwyn helpu mentrau micro, bach a chanolig eu maint a mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol mentrau cymdeithasol cymunedol gwirfoddol i sicrhau statws di-garbon net erbyn 2030	Caffael	Byr/Canolig
B12		Cyflwyno gofyniad i wneud arbedion o ran allyriadau CO2 ar gontract all.	Caffael	Byr/Canolig
B13	Integreiddio costau cylch bywyd mewn fframweithiau caffael	Ystyried a gwerthuso carbon corfforedig cynhyrchion yn ystod eu cylch bywyd cyfan, nid y carbon ymlaen llaw yn unig.	Caffael	Byr